DENÍK

Dr. Josef Mráz a Zdeněk Lepař †. Dne 10. dubna zemřel v Praze ve věku 54 let místopředseda Státního úřadu statistického a docent statistiky na pražské technice, Dr. Josef Mráz, vynikající zástupce vědecké statistiky, zvláště v oboru statistiky zemědělské. — Dne 19. dubna zemřel v Třebíči ve věku 70 let president brněnského zemského finančního ředitelství v. v., Zdeněk Lepař, dříve přednosta poplatkového odboru ministerstva financí. President Lepař sepsal řadu pojednání, hlavně z práva finančního a ze statistiky, z nichž některá (Daň z obchodu s cennými papíry, 1921; Daň z obohacení, 1925) vyšla jako samostatné publikace. Především těšilo se jeho pozornosti právo poplatkové. Tomu nasvědčují nejen četné jeho literární projevy, ale i osnova jednotného poplatkového zákona, kterou vypracoval.

Dr. August Popelka osmdesátníkem. Dne 25. dubna dosáhl požehnaného věku 80 let býv. president nejvyššího soudu, Dr. August Popelka. Jeho zásluhy o vybudování nejvyššího soudu i jeho práce literární jsou příliš dobře známy, aby zde musily býti znovu uváděny. Čtenáři »Právníka« připomenou si článek Popelkův »Nejvyšší soud a snaha o rozšíření výsady jazykových menšin na cizince« (Právník 1928, str. 488 a n.), který sice zavdal podnět německým advokátním spolkům k podání trestní žaloby, současně však vyvolal oddané projevy souhlasu v kruzích soudcovských i advokátních (sr. Právník 1928, str. 650 a n., 1929, str. 122).

Zákony chystané v Jugoslavii. V Jugoslavii se připravuje osnova obecného zákoníka o státním právu, zákona o přestupcích, osnova námořního obchodního zákoníka, osnova o veřejném právu námořním. Národnímu shromáždění byl již předložen návrh zákona o nesporném řízení. Spočívá na rakouském patentu o řízení nesporném z r. 1854 a srbském zákonu z r. 1872. Osnova se snaží soustřediti předpisy o všech nesporných záležitostech, které se dosud rozhodovaly podle předpisů speciálních (amortisace, prohlášení za mrtva a pod.).

Pronikavá reforma trestního řízení v Rakousku byla provedena počátkem letošního roku. Týká se především porotních soudů. Již loni byl zmenšen počet porotců na 6 a suspense výroku porotců připuštěna i v neprospěch obžalovaného. Letos bylo zrušeno dávání otázek porotcům. Předseda řídí poradu porotců. Rozsudek porotního soudu třeba odůvodniti; též jednotliví porotci mají udati předsedovi důvody svého vota. Touto změnou přiblížily se arci poroty v Rakousku do té míry t. zv. soudům kmetským, že se nutno tázati, lze-li tu vůbec ještě o porotních soudech mluviti. Bylo vytýkáno, že reforma byla provedena bez účasti národní rady a tím vyloučena její předběžná kritika. — Jiná důležitá reforma zavedla t. zv. zjednodušené řízení, které v podobné

úpravě platilo v Rakousku již v letech 1918—1926. V zjednodušeném řízení nelze uznati na trest přísnější než na ztrátu svobody 1 roku; obžalovací spis je nahrazen pouhým trest. návrhem. Rozhoduje samosoudce, a to buď u soudu krajského nebo u soudu okresního mimo sídlo sborového soudu. Opravné prostředky jsou však tytéž, jako proti rozsudkům soudů krajských (»kmetských«). — Změny v rakouském trestním řízení jsou pro nás zajímavé nejen proto, že se dotýkají trestního řádu, platného v podstatě v části našeho státu, ale i vzhledem k tomu, že reforma porot uskutečňuje některé změny též u nás doporučované a že zjednodušené řízení se podobá instituci samosoudce u krajských soudů, známé čsl. právu.

Čtvrtý mezinárodní sjezd pro trestní právo, který bude konán pod patronancí řecké vlády r. 1936 v Athénách, bude jednati o těchto otázkách: 1. Mezinárodní výměna zpráv o kriminelní minulosti odsouzených osob. — 2. Je žádoucí, aby soudce mohl býti příslušný a potrestati pro čin, který není výslovně zahrnut ustanovením trestního zákona? — 3. Jaké záruky mají býti poskytnuty podezřelým osobám během přípravného vyhledávání? — 4. O zákroku soudních instancí při výkonu trestů a zabezpečovacích opatření.

Ze sněmoven. P o s l a n e c k á s n ě m o v n a projednala a schválila ve 324. schůzi dne 26. dubna 1934 v prvém čtení usnesení senátu (č. t. 2479 a 2528) o ukládání t r e s t u s m r t i a o doživotních trestech na svobodě.

V odpovědi (č. t. 2521/IV) na interpelaci posl. Windirsche (č. 2459/VIII), žádající, aby p o z ů s t a l o s t i p r o j e d n á v a l y s o u d y, sděluje ministr spravedlnosti, že upozorní soudy, aby při používání příslušných zákonných ustanovení — dokud nedojde k jiné zákonné úpravě — slušným způsobem přihlížely k tomu, aby poplatky notářů za projednání pozůstalosti dědice nemajetné nebo málo majetné, zvláště i zemědělce, nezatížily měrou, která by vyvážila prospěchy uvedené v § 185 not. ř. č. 94/1855 ř. z.

V odpovědi (č. t. 2521/IX) na interpelaci téhož poslance (č. t. 2459/IX), proč nejsou obecním úřadům oznamována k uveřejnění jména těch, kdo vykonali v y j e v o v a c í p ř í s a h u, sděluje ministr spravedlnosti, že platné předpisy nedávají k tomu možnosti, že však při chystané unifikaci exekučního práva bude uvažováno též o vhodném uveřejňování jmen osob, které vyjevovací přísahu vykonaly.

Na interpelaci posl. Stenzla (č. t. 2426/II) o zamýšleném rušení a překládání okr. soudů, odpověděl předseda vlády (č. t. 2507/VII), že o tomto námětu úsporné a kontrolní komise koná ministerstvo šetření, vláda pak že rozhodne na podkladě jeho návrhu po přezkoumání všech rozhodných hledisk. **Ř.**

Nařikatelnost manželství pro omyl o významu rasy byla po nacionálněsocialistickém převratu v Německu opětně před německými soudy uplatňována. Soudy však z největší části — v souhlasu